

FOSAF

EEN CULTURELE TRAINING TER VOORBEREIDING VOOR NEDERLANDSE JONGEREN DIE OP EEN CAMPING IN FRANKRIJK GAAN WERKEN

De **FOSAF** training, wat staat voor *Formation pour des saisonniers néerlandais qui vont travailler dans les campings en France*, is ontwikkeld in 2010 uit een onderzoek naar de verschillende talige, culturele en persoonlijke ervaringen die Nederlandse seizoenswerkers opdoen tijdens een acht-weken durende werkvakantie op een camping in Frankrijk. De **FOSAF** training wordt aangeraden aan Nederlandse jongeren tussen de 18 en 25 jaar en is speciaal ontwikkeld voor hen ter voorbereiding op een werkvakantie op een camping in Frankrijk

De **FOSAF** training bestaat uit:

- Een linguïstisch profiel, met een oefening over de bedreiging van de linguïstische identiteit
- Een overzicht van linguïstische en interculturele ervaringen
- Verschillende uitleg over
 - De Franse taal met bijbehorende oefeningen
 - De Franse cultuur met bijbehorende oefeningen
- Een schema die de persoonlijke veranderingen, als gevolg van een werkvakantie in Frankrijk laat zien
- Een re-integratie oefening na de gewerkte periode in Frankrijk

Het merendeel van de oefeningen dient ingevuld te worden voor de werkperiode in Frankrijk, terwijl er ook een klein deel pas ingevuld kan worden nadat de seizoenswerkers weer terug in Nederland zijn. Dit gedeelte maakt deel uit van de re-integratie training in Nederland.

Deze **FOSAF** training is uitgereikt aan:

.....

Leeftijd:

.....

Geboorteplaats en land:

.....

Plaats van verblijf in Frankrijk:

.....

Organisatie waarmee dit werk is aangegaan:

.....

Voor vragen en of opmerkingen,

FOSAF 2010 ©

Joëlle van Kaam

J.c.c.vankaam@students.uu.nl

Universiteit Utrecht 2010

Taalvorderingen

Tijdens deze oefening leggen we de nadruk op je taalvorderingen. Het is de bedoeling dat je deze oefening nu invult, maar vul hem na je verblijf in Frankrijk bij. Wat zijn je vorderingen geweest? Deze oefening is ook gebaseerd op het Europees taalportfolio, die we net beschreven hebben.

Je vult hieronder per taal jouw score in, bij de vijf vaardigheden (luisteren, lezen, schrijven, zich mondeling uitdrukken en deelnemen aan een gesprek). Je begint vanaf niveau A1. Kijk voor de niveaus weer in de bijlage. Zet voor iedere vaardigheid steeds de zin "ik kan". Bijvoorbeeld: "Ik kan lezen in het Duits". Na het bekijken van de niveaus zie je dat je dit op niveau B1 kunt. Je kunt dan vier hokjes in de categorie 'lezen' aankruisen, tot aan niveau B1.

Vul daarna de schema's in voor iedere taal waarvan je op de vorige pagina hebt aan gegeven dat je hem kunt spreken. Je hebt 20 minuten de tijd voor deze oefening.

Taal:

.....

	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Luisteren						
Lezen						
Schrijven						
Uitdrukken						
Deelname						

Taal:

.....

	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Luisteren						
Lezen						
Schrijven						
Uitdrukken						
Deelname						

Taal:

.....

	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Luisteren						
Lezen						
Schrijven						
Uitdrukken						
Deelname						

Taal:

.....

	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Luisteren						
Lezen						
Schrijven						
Uitdrukken						
Deelname						

Taal:

.....

	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Luisteren						
Lezen						
Schrijven						
Uitdrukken						
Deelname						

Taal:

.....

	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Luisteren						
Lezen						
Schrijven						
Uitdrukken						
Deelname						

Taal; een bedreiging voor je identiteit?!

Taal is één van de meest vaststaande elementen van onze identiteit, en taal is makkelijk en direct herkenbaar voor anderen. In Nederland is Nederlands de officiële taal maar de meeste Nederlanders komen in aanraking met veel talen zoals op school als in de multiculturele buurt waarin ze wonen.

Als je een vreemde taal leert, op school of tijdens je vakantiebaan in Frankrijk, moet je de wereld gaan herinterpreteren. Het volgende citaat geeft dit helder weer: *“The whole process of learning a language is one of forming associations. When we learn our own language we associate words and sentences with thoughts, ideas, actions, events”. When a foreign language is learnt, it is not only a new grammar or stock of vocabulary that is internalised; the whole individual, affection included, is implied”.* (Bron: A name, a self: ICOPROMO).

Wanneer je een vreemde taal leert, zoals deze zomer in Frankrijk, steek je daar een boel tijd en energie in. Soms zul je je gefrustreerd voelen omdat je je in het Frans nog niet zo kan uitdrukken als in het Nederlands. Het kan zelfs zo ver gaan dat je de Franse taal verwerpt en je blijft communiceren in het Nederlands, omdat dit de makkelijkste weg is.

De interculturele ervaring die je deze zomer gaat meemaken kan soms als moeilijk en als onbevredigend worden ervaren omdat je jouw Nederlandse moedertaal waarschijnlijk niet zoveel gaat gebruiken als thuis in Nederland.

Lees de volgende passage van *Lost in Translation* (1989) van Eva Hoffman. Deze passage laat zien in welke mate taal en identiteit aan elkaar zijn verboden.

Ewa is gemigreerd met haar familie van Polen naar Canada. Polen is haar vaderland. In de onderstaande passage beschrijft Ewa haar eerste momenten in Canada en op haar nieuwe school.

Mine – “Ewa”- is easy to change into its near equivalent in English, “Eva.” My sister’s name –“Alina”- poses more of a problem, but after a moment’s thought, Mr. Rosenberg and the teacher decide that “Elaine” is close enough. My sister and I hang our heads wordlessly under this careless baptism. [...] We make our way to a bench at the back of the room; nothing much has happened, except a small, seismic mental shift. [...] Our Polish names didn’t refer to us; they were as surely us as our eyes or hands. These new appellations, which we ourselves can’t yet pronounce, are not us. They are identification tags, disembodied signs pointing to objects that happen to be my sister and myself. We walk to our seats, into a roomful of unknown faces, with names that make us strangers to ourselves. (Hoffman, 1989: 105)

Beantwoord de volgende vragen in tweetallen.

1. Hoe laat de Nederlandse taal en cultuur zijn stempel op je achter?
.....
.....
2. Hoe heeft je moedertaal een invloed op wat je denkt?
.....
.....
3. Wat is volgens jou de link tussen taal en identiteit?
.....
.....
4. Heb jij je ooit in een situatie gevonden waarin jij je naam hebt veranderd zodat hij makkelijker uit te spreken was door ‘de ander’?
.....
.....
5. Zo ja, voelde je je toen alsof je linguïstische identiteit bedreigd werd? Hoe reageerde je daarop?
.....
.....
6. Hoe kan Ewa omgaan met deze nieuwe omgeving en taal zonder dat ze haar identiteit verliest?
.....
.....

De Franse taal

Deze uitleg is gebaseerd op het onderzoek dat uitgevoerd is in 2010 onder 40 seizoensmedewerkers die al minimaal een jaar ervaring hebben met het campingwerk in Frankrijk. Zij hebben een enquête ingevuld of zijn geïnterviewd over hun ervaringen tijdens hun zomer op een camping in Frankrijk.

Ze werden gevraagd hun ervaringen betreffende de Franse taal en Franse cultuur te delen. Daarnaast werd er ook ingegaan op de persoonlijke veranderingen die een verblijf in Frankrijk met zich meebracht.

Uit de resultaten zijn de volgende punten van de Franse taal naar voren gekomen. Het is gebleken dat jouw voorgangers deze punten zo opmerkelijk vonden, dat ze het fijn hadden gevonden als zij hierover informatie hadden gekregen voor hun vertrek naar Frankrijk.

Je vindt, na de uitleg over de Franse taal, een soort gelijke uitleg over de Franse cultuur. Deze uitleg is wederom gebaseerd op resultaten die uit de bovengenoemde enquêtes en de interviews zijn gekomen.

Na deze uitleg vindt je ook meerdere korte oefeningen waarin je het net gelezen stuk toe kunt passen. Het merendeel van deze oefeningen zijn case studies zodat je concrete voorbeelden te zien krijgt van gebeurtenissen die jij ook kunt mee maken in Frankrijk.

Besteed 45 minuten aan het bestuderen van de uitleg over de Franse taal en cultuur en bespreek jouw antwoorden daarna met je buurman of buurvrouw.

Uitspraak

Klemtoon: In het Frans ligt de klemtoon meestal op de laatste of de op één-na-laatste lettergreep. Woorden die in het Frans en in het Engels min of meer hetzelfde geschreven worden verschillen vaak van klemtoon.

Medeklinkers:

C - Voor een e of een i wordt de c uitgesproken als een s, in andere gevallen als een k.

G - De g is in het Frans nooit zo hard als de Nederlandse g. De Franse g klinkt ongeveer zo als de Engelse g in het woord *good*

H - In het Frans kent men de stomme h. Om deze reden worden woorden die met een H beginnen behandeld alsof ze met een klinker beginnen.

J – Deze letter wordt uitgesproken als [zj]

Twee- en drieklanken

oi	- wah
ch	sj
ier	- jee
au	- oo

Qua uitspraak overeenkomst waarvan de betekenis verschilt

Cochon	– caution	Zwijn	- borg
Corps	– Coeur	Lichaam	- hart
Poisson	– poison	Vis	- gif
Baïsser	– baisier	Zakken	- zoenen
Conard	– canard	Klootzak	- eend

Uitspraak oefening:

Spreek de volgende woorden uit en laat je niet verleiden door de Engelse uitspraak:

Europe	Important	Voyage
Cher	Grand	Cèpe
Hôtel	Jouer	Auxiliaire

Accent

Zodra je in Frankrijk op je camping bent aangekomen zul je merken dat je camping hoogstwaarschijnlijk niet in een grote stad ligt maar in een klein dorpje of soms zelf gehucht. Het kan gebeuren dat de Fransen een plaatselijk accent spreken zoals in het Zuidwesten waar *bien* bijvoorbeeld uitgesproken wordt als [bjeng]. Je zult misschien wat meer moeite moeten doen om dit accent te verstaan. Probeer zelf wel je accent zo Frans mogelijk te laten klinken. Dit is niet alleen mooier maar dit maakt het ook makkelijker voor een Fransman om jou te verstaan

U en jij

U Betekent in het Frans *vous* en jij betekent *tu*. Er zijn aardig wat verschillen tussen het Frans en het Nederlands betreffende deze twee persoonlijke voornaamwoorden. Een makkelijke regel om te onthouden is dat *tu* wordt gebruikt voor de familiere communicatie en dat *vous* wordt gebruikt voor de beleefde en formele communicatie. Belangrijk om te weten is dat *tu* altijd gebruikt wordt om slechts één persoon aan te spreken. *Vous* wordt gebruikt voor het enkelvoud (u) en het meervoud (jullie). Een regel die je kunt onthouden is dat je *tu* gebruikt in een sociaal gelijkwaardige situatie. Kijk hiervoor naar factoren zoals leeftijd, jouw plaats op de camping, relatie tussen baas en werknemer, hoe goed je de persoon kent waarmee je praat, jouw mate van respect.

De Fransen zijn een stuk beleefder dan de Nederlanders. De Nederlanders worden vaak als erg direct gezien. Let op dat je in Frankrijk je baas altijd met *vous* aanspreekt. Verander pas naar de aanspreekvorm *tu* als hij of zij dit zelf aangeeft. Hij kan dit aangeven door te zeggen *tu peux me tutoyer*. Je zult zien dat je zelf in bepaalde situaties waarvan je het niet verwacht ook aangesproken wordt met *vous*. Je kunt hierbij denken aan de caissière in de plaatselijke supermarkt.

We sluiten af door te zeggen dat als je niet zeker bent *tu* of *vous* te gebruiken, kies in dat geval altijd voor *vous*.

U en jij oefening:

Tijdens de aankomst in Frankrijk zie je je baas op het terras, loopt naar hem toe en zegt : *Salut toi, ça va ? Je suis ton animateur Tim !* Wat gaat er fout in deze situatie?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Twee jongeren van 15 jaar komen naar jou toe in de receptie en vragen om een muntje voor de voetbaltafel. Spreek je ze aan met *vous* of met *tu*, en waarom ?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Jean-Claude, een vaste campinggast van 52 jaar komt elke morgen een kopje koffie bij je aan de bar drinken. Je kent hem nu al bijna twee maanden maar je spreekt hem nog steeds aan met *vous*. Waarom is dit goed?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Uitdrukkingen

Een aantal uitdrukkingen is niet hetzelfde in het Nederlands als in het Frans. Wees altijd voorzichtig met het letterlijk vertalen van bepaalde zinnen. We willen je hier wat voorbeelden geven van zinnen die je beter niet letterlijk kan vertalen.

Wil je zeggen hoe oud je bent, dan zeg je '*j'ai 20 ans*' (ik heb 20 jaar) en niet '*je suis 20 ans*' (wat letterlijk wel ik ben 20 jaar betekent).

Ben je moe en heb je zin om even uit te rusten op een bank? '*On va s'installer sur un banc*' betekent in dit geval niet een uitnodiging om op een zitbank (*canapé*) te gaan zitten maar om op een geldbank te gaan zitten.

Zit je achter de receptie en bedank je wat Nederlandse klanten voor het betalen van hun rekening met 'dank u' dan bestaat er een grote kans dat je Franse baas die naast je zit je vreemd aankijkt. Voor haar klinkt het alsof je zegt '*dans le cul*' en dat is toch wel erg schunnig om te zeggen.

Wil je een beleefd gesprek aangaan met de nachtbewaker en vraag je hem '*Tu es libre ce soir?*' Verbaas je dan niet als hij begint te blozen; je hebt hem namelijk net mee uit gevraagd! Mocht dat niet je intentie zijn van het gesprek stel dan de vraag : '*Tu ne travailles pas ce soir?*'

Je baas heeft je uitgenodigd om bij hem thuis te komen dineren. Het heeft lekker gesmaakt en als je baas vraagt of je nog wat wilt, wil je op een nette manier hem bedanken en zeggen dat je genoeg gehad hebt. '*Non merci, je suis pleine*' wil in dit geval zeggen dat je zwanger bent. Kies voor veilig en zeg daarom: '*Non merci, c'était très bon*'.

Franse cultuur

Rituelen

Begroeting

De Fransen hebben een ander begroetingsritueel dan de Nederlanders. Als een Nederlander voor de eerste keer een vriend van een vriend tegenkomt zullen ze elkaar de hand schudden ter kennismaking. In Frankrijk wordt er tussen mannen in deze situatie een hand gegeven maar tussen vrouwen, en tussen man en vrouw zal er in deze situatie twee kussen worden gegeven ter kennismaking, zelfs als men elkaar nog nooit eerder heeft gezien. Dit kussen begint op de rechterwang en eindigt op de linker. Enkel de hoofden worden naar elkaar toegebogen. De hand rust niet altijd op de schouder van de ander, zoals in Nederland wel vaak gebeurt tijdens kussen.

Op de camping zijn er talloze Fransen die je dagelijks zal zien zoals je baas, de barman, de vaste gasten enzovoorts. Het kan voorkomen dat je al deze mensen iedere dag bij aankomst twee kussen geeft en vraagt '*ça va?*' waarop '*ça va!*' geantwoord zal worden. 's Avonds bij vertrek naar je caravan zal dit ritueel van kussen en handen schudden zich weer herhalen. Bereid je voor op meer lichamelijk contact en kijk af hoe de *locals* zich gedragen en baseer daar jouw begroetingen op!

Hier volgen nog een aantal standaard begroetingen die bruikbaar zijn in Frankrijk:

Hallo:	salut
Hoi:	salut
Goedendag:	bonjour
Goedemorgen:	bonjour
Goedenavond:	bonsoir
Goedenacht:	bonne nuit
Tot ziens	au revoir
Tot gauw	à bien-tôt
Tot straks	à tout à l'heure
Prettige dag	bonne journée
Hoe gaat het?	comment ça va?
Het gaat goed	ça va bien

Begroetings oefening:

Je zit 's middags op het terras voor een aperitief. Je zit samen met het personeel te kletsen als opeens de cateraar langskomt om het menu door te spreken. Je hebt hem nog niet eerder ontmoet. Hoe zal deze ontmoeting verlopen?

.....
.....
.....

De kanoverhuurder komt langs op de camping om een aantal kano's af te leveren. Je kent hem goed en geeft hem ter begroeting twee kussen waarop hij jou vraagt 'ça va?' Je hebt eigenlijk net ruzie gehad met een collega dus het gaat niet zo heel goed met je. Zeg je toch 'ça va' terug of doe je je verhaal?

.....
.....
.....

Eten

Er zijn een aantal verschillen te vinden tussen de Nederlanders en de Fransen betreffende het eten. We zullen de drie hoofdmaaltijden beschrijven en zo de verschillen aantonen.

Het ontbijt: het Franse ontbijt bestaat uit een stukje *pain* of een *croissant* dat in een kopje koffie of warme melk wordt gedoopt. De laatste jaren hebben de ontbijtgranen hun opmars gemaakt in Frankrijk. Qua zoetheid is er honing, jam en pasta. 's Ochtends worden er nog geen vleeswaren op het brood gedaan.

Alvorens de lunch wordt er rond 12 uur begonnen met *l'apéro*. Dit is het drinken van een alcoholische drank zoals pastis aangelengd met water, wijn of bier. Daarna wordt er rond 13 uur begonnen met een uitgebreide warme maaltijd. De lunch kent ook vaak een dessert in de vorm van kaas of zoetheiden. De drank die wordt gedronken tijdens de lunch is wijn en/of water. Er zal zeker geen frisdrank naast gedronken worden. De traditionele Nederlandse

boterhammen met kaas wordt door de Fransen gezien als een tweede ontbijt. Wil je voorkomen dat de Fransen je amusant aankijken? Probeer dan tijdens je verblijf in Frankrijk een goede middenweg te vinden. Eet warm als je het leuk vindt om je aan te passen. Je zult waarschijnlijk al snel merken hoeveel leuker het is om een twee uur durende lunchpauze te vullen met gezamenlijk eten, dan je boterhammen in een kwartiertje op te eten!

Het diner vindt in Frankrijk later plaats dan in Nederland. De regel om deze tijd te bepalen is: je begint met koken zodra het niet meer te warm is om te koken. Je kunt je voorstellen dat er verschillen zijn tussen midden en zuid Frankrijk wat betreft de aanvangstijd voor het diner. Ook tijdens het diner wordt er geen frisdrank gedronken. Deze maaltijd is meestal wat simpeler dan de lunch.

De meest opvallende verschillen zijn dat het eetritueel in Frankrijk meer tijd in beslag neemt en een sociale bezigheid is. Er zal gemiddeld meer alcohol geschonken worden dan in Nederland. Tot slot gooien de Fransen nooit eten weg in tegenstelling tot de Nederlanders. Probeer dat zelf ook minder te doen; beter voor het milieu en voor je portemonnee.

Verhoudingen tussen baas en werknemer

In Nederland zijn we gewend onze baas tegen te spreken en met initiatieven te komen om ons werk efficiënter te maken. In Frankrijk kan dit in mindere mate geapprecieerd worden. Volg je baas zijn orders altijd op en vergeet niet hem met *vous* aan te spreken. Wees voorzichtig met eigen initiatieven en mocht je een goed idee hebben, overleg dit altijd van te voren met je baas. Een Franse baas zal je misschien minder snel en vaak complimenten geven dan de Nederlandse maar dit betekent niet dat hij je werk niet waardeert. De hiërarchie in Frankrijk is een stuk strikter dan die in Nederland. De werkplekken in Nederland zijn meer vlakke organisaties terwijl de Franse baas meer boven het personeel staat. Het kan zijn dat je hier wat moeite mee hebt maar probeer je toch aan te passen aan dit stukje van de Franse cultuur.

Verhoudingen tussen baas en werknemer oefening:

Je collega animateur heeft een goed plan voor de miniclub: ze wil koekjes gaan bakken. In het restaurant staat een oven en die kunnen jullie vast wel gebruiken. Jij vindt dit een leuk plan maar je weet dat de oven ook weleens gebruikt wordt tijdens de lunch. Stappen jullie naar de baas toe om toestemming te vragen?

.....
.....
.....

Mentaliteit

De Fransen worden vaak gezien als mensen die trotser zijn op hun land en op hun gewoontes dan de Nederlanders. De Nederlanders hebben meer de gewoonte zich aan te passen aan anderen. Dat moet ook wel omdat zo'n klein land het moeilijk in zijn eentje red. Frankrijk beschermt zijn eigen taal en cultuur meer.

De Fransen hebben ze een houding van *take it easy*. Dit kan weleens voor problemen zorgen omdat de Nederlanders vaak als direct en stresserig worden beschouwd. La *joie de vivre* of terwijl het genieten van het leven staat ook hoog in het vaandel. Er wordt meer tijd vrijgemaakt voor een goed gesprek en familiebezoeken.

Gewoontes

In het zuiden van Frankrijk is het vaak de gewoonte om een siësta te houden omdat het 's middags het warmst is en dan is men minder productief door de hitte. Een bijkomend gevolg is dat de kleinere winkels tussen de middag sluiten. Dit kan je Nederlandse tijds-

planning in de war brengen omdat dit in Nederland niet gewoon is.

Gewoontes oefening

Je wilt 's avonds een bingo avond houden maar hebt nog geen bingo spel. Je zult dat die dag dus moeten kopen maar je bent alleen van 12.00 tot 15.00 vrij, maar dan zijn alle winkels in het dorp dicht. Wat doe je?

.....
.....

Alledaagse ontmoetingen

Een veelgenoemd onderwerp van grappen zijn de Nederlanders en hun fietsen. Langzaam dringen de fietspaden ook door in Frankrijk maar nog steeds is de *bagnole* het meest gebruikte vervoersmiddel. De *Sam*, of terwijl de Nederlandse Bob is bekend in Frankrijk maar toch zijn er nog veel Fransen die na een *apéro* of na een avondje stappen zelf achter het stuur stappen. Wil je niets riskeren? Rijd dan zelf of neem een taxi.

Het kan je opvallen dat er mode verschillen zijn tussen de Nederlanders en de Fransen. Vaak worden de Nederlanders als vooruitstrevend gezien. Dit kan komen omdat je tijdens je verblijf in Frankrijk in een dorp woont dat vaak erg afgelegen is van een stad. In de dichtstbijzijnde stad zul je zien dat het gevoel voor mode meer gelijk ligt.

De Franse familie

Het is onmogelijk om een volk van ruim 62 miljoen mensen te beschrijven. Dit zou veel te generaliserend worden. Toch willen we enkele veelgenoemde typeringen beschrijven die door je voorgangers opgemerkt werden tijdens hun verblijf in Frankrijk.

Kom je als meisje naar Frankrijk kijk dan niet raar op als mannen van een jaar of 60 je complimenteren over hoe mooi je bent. Pas echter wel op met het versieren van een *Français* die al bezet is; Fransen vrouwen kunnen dan erg jaloers, bezitterig en boos worden.

De Franse kinderen worden op een andere manier opgevoed dan de Nederlandse. Als je aan het werk bent in de miniclub zal het je al snel opvallen dat de Franse kinderen 's ochtends gebracht worden en tegen 12 uur opgehaald worden. De ouders vertrouwen de animatrices en blijven er niet bij. De Nederlandse kinderen worden toch meer beschermd; moeders blijven mee knutselen en de kinderen doen vaker alleen aan bepaalde onderdelen mee dan aan de hele miniclub. Als je 's avonds over de camping loopt zul je zien dat het merendeel van de Nederlandse kinderen al slaapt terwijl er nog massa's Franse kinderen op zijn.

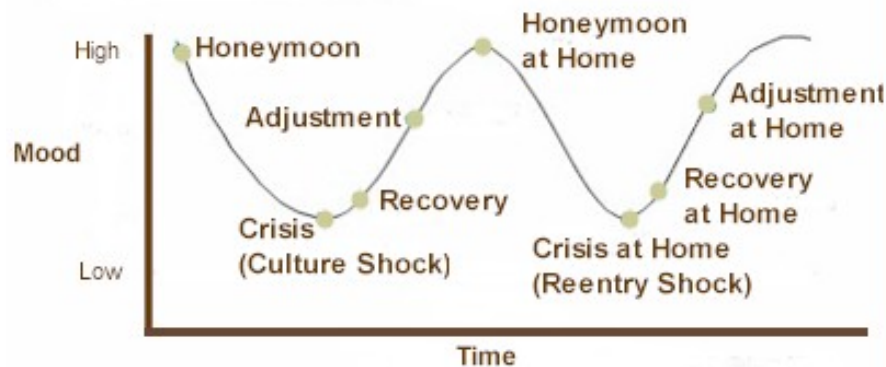
De aanpassingscurve en persoonlijke veranderingen

Tijdens dit onderdeel van de training zullen we een aantal persoonlijke aspecten benoemen die door jouw voorgangers zijn ervaren tijdens hun werk op een camping in Frankrijk. Deze persoonlijke aspecten zijn gebaseerd op resultaten uit het voorgenoemd onderzoek die vervolgens geanalyseerd zijn.

Om je een duidelijk beeld te geven van de persoonlijke veranderingen die je te wachten kunnen staan, willen we je de aanpassingscurve laten zien. Deze curve (Oberg, 1960, Gullahorn & Gullahorn 1963) vertaalt deze ervaringen van bijvoorbeeld een seizoenswerking die zich in een situatie van mobiliteit bevindt. Zeller en Mosier (1993) omschrijven de curve als volgt « *The W-Curve is a predictable pattern of stages occurs when a person experiences culture shock. This is based upon research done with students studying abroad* ».

Wij passen deze curve echter aan op jouw toekomstige verblijf in Frankrijk en we willen je de verschillende stadia uitleggen zodat je niet voor verrassingen komt te staan deze zomer.

Deze verschillende stadia willen wij illustreren met aspecten die jouw voorgangers hebben ervaren tijdens hun zomer in Frankrijk.

Het eerste stadium is de honeymoon en dit is de periode van blijdschap en gezonde spanning voor je vertrek naar Frankrijk. Je voelt je opgewekt en je hebt zin om te vertrekken. Tegelijkertijd voel je ook wat spanning; twee maanden lang op een camping in Frankrijk wonen is tenslotte niet iets wat je elke dag doet! Als je aankomt in Frankrijk voel je je goed en ervaar je hoe het is om voor jezelf te zorgen. In deze fase waardeer je alle dingen aan de Franse cultuur omdat die niet aanwezig zijn in Nederland. Dan merkt je opeens dat een aantal dingen toch wel anders is dan in Nederland. Je begint heimwee te krijgen en je zoekt meer contact met het thuisfront. Dit valt te plaatsen in het tweede stadium, de cultuur schok. Dit is niet te voorkomen maar door het geven van deze informatie hopen we je er wel beter op voor te bereiden.

Tijdens de daaropvolgende recovery voel je je weer helemaal goed omdat je de dingen die eerst voor de cultuurschok zorgden goed hebt overleefd en je ze een plekje hebt gegeven. Dan begin je je echt aan te passen aan de Franse cultuur door bijvoorbeeld 's middags warm te eten. Je hebt geleerd van je cultuurschok, je hebt hem opgelost en ten slotte heb je jezelf aangepast aan de Franse cultuur.

Na twee maanden komt het moment dat je weer naar huis gaat, een tweede honeymoon. Je voelt je blij dat je gaat maar het is ook jammer om afscheid te nemen. Als je thuis bent kan er een tweede cultuurschok ontstaan, wat ook wel de terugkeerschok wordt genoemd. Het valt je ineens op dat de Nederlanders bijvoorbeeld altijd maar haast hebben en nooit eens de tijd nemen om met de familie bij elkaar te komen. Dan begrijp je dat jij eerst ook zo was maar dat je verblijf in Frankrijk je veranderd heeft. In de recovery probeer je je tijdelijke verblijf in Frankrijk een plaats te geven in je huidige leven in Nederland. Ten slotte pas je je weer aan, aan de Nederlandse cultuur, maar deze buitenlandervaring heeft je wel veranderd.

Tijdens de eerste cultuurschok in Frankrijk gaven je voorgangers aan dat ze zich op dat moment wat alleen en angstig voelden en meer heimwee kregen. Echter, veel van je voorgangers hebben aangegeven dat ze door dit avontuur een stuk volwassener, zelfstandiger en ondernemender zijn geworden. Ze hebben veel geleerd van de ontmoetingen die ze gehad hebben met mensen uit andere culturen.

Ze zullen niet snel meer oordelen maar snappen beter waarom mensen dingen doen op de manier waarop ze die dingen doen. Hun talenkennis is verbeterd en ze durven zich ook beter in een vreemde taal te uiten. Deze interculturele ervaring heeft hen geleerd een open houding aan te nemen. Niet alleen in Nederland maar ook ten opzichte van mensen uit andere culturen.

Ook hebben ze veel geleerd van hun werk op de camping: ze zijn creatiever geworden en hebben meer organisatietalent ontwikkeld. Sommigen hebben zelfs leren koken.

Soms kan een samenwerking tussen mensen uit meerdere culturen voor botsingen zorgen maar al je voorgangers gaven aan hier veel van geleerd te hebben. 'Mijn manier is niet altijd de beste' was een veelgehoorde zin.

Persoonlijke aspecten oefening:

In Nederland koken je ouders altijd voor je. Er is je verteld dat je dit in Frankrijk zelf moet gaan doen. Wat is volgens jou een goede manier om je hierop voor te bereiden?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Je moet zelf naar Frankrijk toe reizen en je vindt het best spannend om dit alleen te doen omdat je de Franse taal nog niet zo goed beheerst. Hoe kan je er voor zorgen dat je je hier wat zekerder over voelt?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Tijdens je verblijf in Frankrijk krijg je na twee weken opeens erg veel last van heimwee. Om dit op te lossen besluit je iedere avond even met je ouders te bellen. Is dit volgens jou een goede oplossing om je heimwee tegen te gaan, en zo ja waarom?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Na terugkomst in Nederland besluit je om bepaalde Franse gewoontes te handhaven. Zo geef je alle nieuwe Nederlandse mensen die je ontmoet twee kussen op hun wangen. Is dit volgens jou een goede manier om weer te re-integreren in Nederland?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

In te vullen na terugkomst uit Frankrijk

Zelfreflectie

In dit eerste deel van het re-integratie proces wordt er van je verwacht dat je onderstaande zelfreflectie vragen beantwoord. Het doel hiervan is je terugkeerschok te minimaliseren en je weer op je plek te voelen in Nederland.

Begin echter met het invullen van je taalvorderingen. Dit heb je al ingevuld voordat je naar Frankrijk vertrok. Bekijk hoe je kennis van de verschillende talen is ontwikkeld

Vul onderstaande oefening daarna in en doe dit het liefst samen met je naasten omdat zij samen met jou deze ervaring van campingwerk in Frankrijk zijn aangegaan.

Welke nieuwe competenties heb je geleerd in Frankrijk?

.....
.....
.....
.....

Is er iets veranderd in Nederland toen je terug was, op nationaal niveau?

.....
.....
.....

Wat zijn je leermomenten geweest?

.....
.....
.....
.....

Hoe heb je de afstand tussen je Franse baas en jou ervaren?

.....
.....
.....
.....

Vind je dat je veranderd bent, zo ja, op welke manier?

.....
.....
.....
.....
.....

Hoe sta je tegenover andere culturen, na je buitenlandervaring?

.....
.....
.....
.....
.....

Bleken de stereotypes, die je misschien van te voren had, waar te zijn?

.....
.....
.....
.....
.....

Wat waren je probleemgebieden in Frankrijk en zou je die nu in Nederland anders oplossen?

.....
.....
.....
.....
.....

Hoe sta je tegenover de 'ander' (iemand die niet uit jouw cultuur komt)?

.....
.....
.....
.....
.....

Bijlage 1: Je taalniveau bepalen

A1	Kan vertrouwde dagelijkse uitdrukkingen en basiszinnen gericht op de bevrediging van concrete behoeften begrijpen en gebruiken. Kan zichzelf aan anderen voorstellen en kan vragen stellen en beantwoorden over persoonlijke gegevens zoals waar hij/zij woont, mensen die hij/zij kent en dingen die hij/zij bezit. Kan op een simpele wijze reageren, aangenomen dat de andere persoon langzaam en duidelijk praat en bereid is om te helpen.
A2	Kan zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met zaken van direct belang (bijvoorbeeld persoonsgegevens, familie, winkelen, plaatselijke geografie, werk). Kan communiceren in simpele en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling over vertrouwde en alledaagse kwesties vereisen. Kan in eenvoudige bewoordingen aspecten van de eigen achtergrond, de onmiddellijke omgeving en kwesties op het gebied van diverse behoeften beschrijven.
B1	Kan de belangrijkste punten begrijpen uit duidelijke standaardteksten over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen op het werk, op school en in de vrije tijd. Kan zich redden in de meeste situaties die kunnen optreden tijdens het reizen in gebieden waar de betreffende taal wordt gesproken. Kan een eenvoudige lopende tekst produceren over onderwerpen die vertrouwd of die van persoonlijk belang zijn. Kan een beschrijving geven van ervaringen en gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities en kan kort redenen en verklaringen geven voor meningen en plannen.
B2	Kan de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst begrijpen, zowel over concrete als over abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied. Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen inspanning met zich meebrengt. Kan duidelijke, gedetailleerde tekst produceren over een breed scala van onderwerpen; kan een standpunt over een actuele kwestie uiteenzetten en daarbij ingaan op de voor- en nadelen van diverse opties.
C1	Kan een uitgebreid scala van veeleisende, lange teksten begrijpen en de impliciete betekenis herkennen. Kan zichzelf vloeiend en spontaan uitdrukken zonder daarvoor aantoonbaar naar uitdrukkingen te moeten zoeken. Kan flexibel en effectief met taal omgaan ten behoeve van sociale, academische en beroepsmatige doeleinden. Kan een duidelijke, goed gestructureerde en gedetailleerde tekst over complexe onderwerpen produceren en daarbij gebruikmaken van organisatorische structuren en verbindingswoorden.
C2	Kan vrijwel alles wat hij hoort of leest gemakkelijk begrijpen. Kan informatie die afkomstig is van verschillende gesproken en geschreven bronnen samenvatten, argumenten reconstrueren en hiervan samenhangend verslag doen. Kan zichzelf spontaan, vloeiend en precies uitdrukken en kan hierbij fijne nuances in betekenis, zelfs in complexere situaties, onderscheiden.

Bron : Council of Europe 2001 via http://www.erk.nl/docent/niveaubeschrijvingen/Basisgebruiker__onafh_gebruiker__vaardig_gebruiker.pdf/

Meer informatie

Wil je meer informatie over de onderwerpen die in de FOSAF behandeld zijn?

Neem dan een kijkje op:

- www.europeestaalportfolio.nl Hier vind je uitgebreide informatie over het Europees taalportfolio zoals het talenpaspoort, taalbiografie en het dossier. Deze site is in het Nederlands.
- <http://www.ecml.at/mtp2/ICOPROMO/results/Lucru/Files/1%20Awareness%20of%20the%20self%20and%20the%20other/c%20A%20name%20a%20self%202.pdf> Hier vind je de officiële opdracht van ICOPROMO.
- Voor meer informatie over het Intercultural competence for professional mobility model (ICOPROMO) kijk op: http://www.ecml.at/documents/B3_ICOPROMO_E_web.pdf
- http://www.d.umn.edu/fye/freshmen/transiton/development/w_curve.htm Hier vind je meer informatie over de aanpassingscurve. Let wel, deze site is gericht op de verschillende stadia die een student meemaakt tijdens een studiesemester in het buitenland.
- Of neem contact op met Joëlle van Kaam via j.c.c.vankaam@students.uu.nl voor inzage in het complete onderzoek naar de ervaringen van Nederlandse seizoensmedewerkers op Franse campings op het gebied van de Franse taal en cultuur en de persoonlijke ontwikkelingen die zij mee hebben gemaakt, alsmede voor de totstandkoming van de FOSAF training.